

SMS

Slovenska
filharmonija

SMS 3

Sezona 2024/25

Prikupno

SMS 3 Sezona 2024/25

14. in 15. november 2024 ob 19.30
Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Prikupno

Orkester Slovenske filharmonije

Bas Wiegers

dirigent

Barbara Kozelj

mezzosopran

Ana Dolžan

koncertna mojstrica

**Claude Debussy (1862–1918),
ork. Henri Büsser**

Mala suita, L. 65

V čolnu: Andantino

Sprevod: Moderato

Menuet: Moderato

Balet: Allegro giusto

Joseph Canteloube (1879–1957)

Chants d'Auvergne

Pesmi iz pokrajine Auvergne (izbor)

Bailero | *Pastirska pesem*

L'aio de Rotso | *Izvirna voda*

La Delaissado | *Zapuščena*

L'Antoueno | *Antoine*

Malurous qu'o uno Fenno | *Nesrečnik, kdor ima ženo*

Sergej Rahmaninov (1873–1943)

Simfonični plesi, op. 45

Non allegro

Andante con moto (Tempo di valse)

Lento assai – Allegro vivace –

Lento assai.

Come prima – Allegro vivace

Mnoga simfonična dela **Clauda Debussyja** so sprva nastala kot skice v obliki klavirskih duov. Številna izmed njih so ostala v takšni obliki, nekatera pa so pozneje pridobila orkestrske priredbe. Takšna geneza spremlja tudi ***Malo suite*** (1886–1889), ki jo je Debussy prvotno napisal za klavir štiriročno in jo marca 1889 krstno izvedel skupaj z glasbenim založnikom in skladateljem Jacquesom Durandom. Skladba občinstva sprva ni navdušila. Njena priljubljenost je naraščala zgolj postopoma, posebej razširjena pa je postala v orkestrirani različici, ki jo je leta 1907 pripravil skladatelj prijatelj Henri Büsser (1872–1973). Prvotna verzija dela je nastala kmalu po Debussyjevem končanem glasbenem šolanju, tik preden se je skladatelj udeležil slovite svetovne razstave v Parizu, ki ga je močno prevzela. Pod vtisi glasbe javanskega gamelana, ki ga je slišal tam, je namreč oblikoval značilni kompozicijski slog, zaradi katerega se ga je pozneje prijela oznaka vodilnega skladatelja glasbenega impresionizma, čeprav je ta izraz vselej zavračal. *Mala suite* je tako eno izmed zadnjih skladateljevih del, ki so nastala pred prevzetjem novih kompozicijskih postopkov. Delo prevevajo preproste melodije, ki jih v poznejših kompozicijah zamenjajo sodobnejši harmonski prijemi in odkrivanje barvnih nians, obenem pa Debussyjev kasnejši slog že napoveduje značilna uporaba celotonske lestvice. Suite je nastala pod vtisi simbolistične poezije Paula Verlaina (1844–1896), ki je imela na skladatelja tudi sicer velik vpliv. Lahko bi celo trdili, da gre nekatere poteze Verlainovega pesniškega sloga prepoznati v značilnostih Debussyjeve glasbe. Med najbolj znane Debussyjeve skladbe po Verlainovi poeziji gotovo spada *Mesečina* iz slovite *Suite bergamaske* (1890–1905), navdih za *Malo suite* pa je skladatelj

prevzel iz pesnikove zbirke *Galantne slovesnosti* (1869). Stavka *V čolnu in Sprevod* se napajata pri istoimenskih Verlainovih pesmih. Preprosta melodija in zibajoč ritem razloženih akordov prvega stavka slikata nočno plovbo po reki. V drugem stavku, v katerem v ospredje orkestrirane verzije stopa part flavte, je Debussy s plesnim ritmom prepričljivo uglasbil igrivost veselega sprevida. Zadnja dva stavka suite se ne navezujeta na specifične pesmi, temveč slikata splošno vzdušje Verlainove zbirke. *Menuet*, v katerem si osrednjo temo delita fagot in oboa, gotovo predstavlja najbolj intimno uglasben stavek suite, finale pa je Debussy zasnoval v presenetljivo poskočnem ritmu in pomembno vlogo dodelil perkusivnemu elementu.

Claude Debussy

Evokativne značilnosti impresionističnega sloga gre prepoznati tudi v nekaterih delih francoskega skladatelja **Josepha Cantelouba**, čeprav bi ga težko označili za impresionista. Canteloube se je rodil v Annonayu, največjem mestu pokrajine Auvergne, kjer se je na pobudo matere pianistke že od malega učil klavirske igre. Na področju kompozicije se je začel izpopolnjevati šele pri triindvajsetih letih, in sicer prek korespondence z Vincentom d'Indyjem, enim od ustanoviteljev zasebne pariške šole Schola Cantorum, kamor se je leta 1907 po selitvi v Pariz vpisal tudi Canteloube. Pri d'Indyju se je izpopolnil v harmoniji in kontrapunktu ter pridobil večine orkestracije, ki jih je pozneje

Joseph Canteloube

prepričljivo uporabljal v svojih skladbah. Njegovo glasbeno izobraževanje je začasno prekinila prva svetovna vojna, po vojnem obdobju pa se je preizkusil v opernih vodah. Tako je napisal dve operni deli, *Kmetijo* (1910–1913) in *Vercingetoriks* (1930–1932), ki sta bili izvedeni v pariški operi, pozneje pa sta kmalu utonili v pozabo. Mnogo bolje in daljnosežneje so bile sprejete skladateljeve zbirke pesmi. Canteloube se je namreč močno zanimal za ljudsko glasbo, saj je menil, da ljudske pesmi predstavljajo najčistejši izraz glasbene umetnosti. Pod d'Indyjevim vplivom si je skupaj s številnimi mladimi skladatelji prizadeval za decentralizacijo francoske glasbe prek ohranjanja ljudskih pesmi tako, da jih je vključeval v svoje kompozicije. V sodobni zahodnoevropski klasični glasbi ni videl svetle prihodnosti, saj se mu je zdelo, da je preveč izključujoča do ljudske tradicije. Tako je velik del svojega življenja posvetil zbiranju francoske folklorne dediščine, predvsem auverenskih ljudskih pesmi, izmed katerih je številne priredil za glas in instrumentalno spremljavo ter jih objavil v različnih glasbenih zbirkah, kot so *Cerkveni napevi iz pokrajine Auvergne* (*Chants religieux de Haute-Auvergne*, 1929), *Pesmi iz Turene* (*Chants de la Touraine*, 1947), *Pesmi iz Francije* (*Chants de France*, 1948) in številne druge. Poleg francoske ljudske dediščine ga je občasno pritegnila tudi folklor sosednih dežel – tako je na primer nastala zbirka *Pesmi iz Baskije* (*Chants du Pays Basque*, 1949). Njegove priredbe

ljudskih pesmi vključujejo tako preprostejše harmonske spremljave kot tudi kompleksnejše orkestrske partiture. Del svojega življenja je skladatelj med drugim posvetil pianistični karieri. Njegovo klavirsko igro je občudoval tudi Debussy, čigar dela je Canteloube večkrat izvajal na svojih koncertih, ki so pogosto potekali v obliki predavanj. Canteloubova najbolj znana zbirka v petih delih, cikel **Pesmi iz pokrajine Auvergne** (*Chants d'Auvergne*, 1923–1954) za glas in orkester, je nastajala več kot trideset let. V njej je skladatelj z bogatimi orkestrskimi barvami prepričljivo naslikal pokrajino domačega okraja, pri čemer je posegel po kompleksnejši in dodelani harmonizaciji. Zbirko pesmi gre zato kljub poseganju po ljudskem gradivu razumeti kot skladateljevo izvirno kompozicijo, in ne zgolj harmonizacijo prevzetih melodij. V Canteloubovem impresionističnem slikanju atmosfere podeželja se zazna tudi d'Indyjev vpliv, saj delo spominja na simfonično pesnitev *Poletni dan v gorah* (*Jour d'été sur la montagne*, 1905). S ciklom pesmi je Canteloube dosegel glavni namen in širšemu občinstvu uspešno predstavil melodije domače pokrajine.

Navezave na rodno deželo gre prepoznati tudi v **Simfoničnih plesih**, zadnjem velikem delu Rusa **Sergeja Rahmaninova**. Orkestralna suita predstavlja edino delo, ki ga je Rahmaninov v celoti zložil po selitvi v Združene države Amerike, kjer je deloval predvsem kot koncertni pianist. Delo je nastalo v času skladateljeve poletne rehabilitacije v New Yorku po manjšem kirurškem posegu. Pod vodstvom dirigenta Eugena Ormandyja ga je januarja 1941 krstno izvedel Filadelfijski orkester. Orkestru, s katerim je v času svoje pianistične kariere pogosto koncertiral, je Rahmaninov

Sergej Rahmaninov

skladbo tudi posvetil. Kompozicijo je sprva naslovil *Fantastični plesi* in poimenoval tudi posamezne stavke (*Poldne, Somrak, Polnoč*). Podobno kot *Tretjo simfonijo* (1935–1936), končano štiri leta poprej, tudi *Simfonične ples* zaznamuje izrazit ruski idiom, obenem pa so v njih opazne značilnosti skladateljevega poznega kompozicijskega sloga, ki med drugim vključujejo razkošne harmonije, živahne ritme in nenavadne tonske barve. Prav poseben pečat orkestralni suiti dodaja part altovskega saksofona, ki ga skladatelj obravnava kot solistični inštrument. Skladba vsebuje številne aluzije na rusko cerkveno glasbo, dela drugih skladateljev in citate iz starejših del Rahmaninova, pri čemer gre kompozicijo razumeti kot nekakšen epilog skladateljeve kariere. Živahna ritmičnost celotne skladbe spominja na kompozicijski slog Stravinskega in Prokofjeva. Prvi stavek vsebuje v durovsko tonaliteto preoblikovan citat iz *Prve simfonije* (1897) Rahmaninova, obenem pa naj bi skladatelj v njem posegel po glasbenih zamislih, ki so bile del skic starejšega nedokončanega baletnega dela. V stavku gre prepoznati tudi temo iz pravljичne opere *Zlati petelin* (1907) Nikolaja Rimskega - Korsakova. Podobnosti med deloma dodatno osmišlja dejstvo, da je bil *Zlati petelin* edina partitura drugega skladatelja, ki jo je Rahmaninov vzal s seboj ob selitvi iz Rusije leta 1917. V tretjem stavku se prepletata srednjeveški gregorijanski

napev *Dies irae* in citat iz skladateljevega cikla *Vsenočno bdenje* (1915). Celoten stavek je zasnoval kot boj med dvema temama, ki predstavljata smrt in vstajenje, pri čemer je prevlado drugega nad prvim ob koncu stavka poudaril tudi z zapisom besede »aleluja« v partituri. Rahmaninov, ki je velik del svoje kariere posvetil glasbenemu izvajanju, je svoje kompozicije pogosto pisal z ozirom na izvajalce, pri čemer se je o ustreznosti posameznih partov pozanimal pri instrumentalistih. Violinski part *Simfoničnih plesov* naj bi tako odobril sam Fritz Kreisler, s katerim je Rahmaninov pogosto nastopal. A ker se Kreislerju kot violinskemu virtuozu noben part ni zdel pretežek, je skladatelj ustvaril partituro, ki od orkestra zahteva veliko mero virtuoznosti in usklajenosti.

Monika Marušič

Bas Wiegers

dirigent

Foto: Marco Borggreve

Nizozemski dirigent **Bas Wiegers** s svojo energijo in odprtostjo spada v sam vrh dirigiranja 21. stoletja. Kot gostujoči dirigent številnih evropskih simfoničnih orkestrrov, ansamblov in opernih hiš mojstrsko interpretira glasbo vse od baroka do današnjega časa. Cenijo ga mnogi sodobni skladatelji, kot so Georges Aperghis, Georg Friedrich Haas, Helmut Lachenmann, Salvatore Sciarrino in Rebecca Saunders, s katerimi vedno znova sodeluje.

Njegova vsestranskost se odraža v uspešnem delu z Münchenskim komornim orkestrom, ki je Wiegersa že tretjo sezono zapored imenoval za svojega izrednega dirigenta. K sodelovanju ga redno vabijo tudi Kraljevi orkester Concertgebouw, Simfonični orkester Jugozahodnega nemškega radia in Simfonični orkester Berlinskega radia.

Na Nizozemskem je sodeloval že z najrazličnejšimi domačimi zasedbami ter kot gostujoči dirigent med drugim vodil Belgijski državni orkester, Simfonični orkester Trondheim, Simfonični orkester Poljskega državnega radia, Estonski nacionalni simfonični orkester, Orkester Konzerthaus Berlin, Ensemble Resonanz, komorni orkester Britten Sinfonia in Vokalni ansambel Jugozahodnega nemškega radia.

Pogosto gostuje tudi v številnih opernih hišah, na primer v Kölnski operi, operni hiši v Lorrainu v Franciji, Mestnem gledališču v Bernu, Celovškem mestnem gledališču, ter se udeležuje na glasbenih festivalih, kot so Berlinski glasbeni festival, Dunajski slavnostni tedni, Mednarodni glasbeni festival v Tongyeongu, Festival Aldenburgh, Avanti! Summer Sounds v Porvooju na Finskem, Praška pomlad in Ruhrtriennale. Z zasedbo Klangforum Wien, katere glavni gostujoči dirigent je bil do poletja 2022, je letos debitiral na Salzburškem festivalu, z Ensemble Modern pa se je prvič predstavil na Beneškem bienalu.

V zadnjem času se posveča tudi podkastu *Lov na zaklad (The Treasure Hunt)* ter kot član odbora Fundacije Kersjes in gostujoči profesor na Amsterdamskem konservatoriju skrbi za rast mladih glasbenih talentov.

Barbara Kozelj

mezzosopranistka

Foto: Andreas Terlaak

Barbara Kozelj je mednarodno priznana pevka, ki jo odlikujeta bogat, topel in izdelan glas, globoka izraznost pri podajanju glasbe ter karizmatična prezenca na odru. Z nastopi navdušuje občinstvo vodilnih svetovnih odrov.

Po odmevnem debiju s Kraljevim orkestrom Concertgebouw leta 2013 se je njena kariera začela strmo vzpenjati. Nastopila je v newyorški Carnegiejevi dvorani v *Pasijonu po Mateju* Johanna Sebastiana Bacha z dirigentom Ivánom Fischerjem in na londonskem festivalu BBC Proms z Budimpeškimi festivalskim orkestrom ter sodelovala z dirigenti, kot so Jaap van Zweden, Genadij Roždestvenski, Neeme Järvi, Kenneth Montgomery, Richard Egarr, Paul

McCreesh, Uroš Lajovic, Reinbert de Leeuw, in orkestri, kot so Akademija za staro glasbo iz Cambridgea, ansambel Gabrieli Consort and Players, Barcelonski simfonični orkester, Belgijski nacionalni orkester, Atenski državni orkester, Orkester sv. Luka. Sodelovala je tudi že z večino nizozemskih orkestrov.

Poleg tega je nastopila v številnih vodilnih vlogah v opernih hišah v Leipzigu, Essnu, Bonnu in Amsterdamu. V preteklih sezonah je upodobila Melisando (Debussy, *Pelej in Melisanda*), v sodelovanju s Tajvanskim nacionalnim simfoničnim orkestrom pod taktirko Juna Märkla se je predstavila v vlogi Oktavijana (Strauss, *Kavalir z rožo*), v Leipziški operi, na festivalu Wagner 22 in v Gledališču Maestranza v Sevilli pa pod taktirko Henrika Nánásija v vlogi Brangene (Wagner, *Tristan in Izolda*).

Iz njenega koncertnega repertoarja velja izpostaviti izvedbo *Sedmih zgodnjih pesmi* Albana Berga s Simfoničnim orkestrom Trondheim pod dirigentskim vodstvom Antonyja Hermusa, Ligetijevega *Rekviema* s Španskim nacionalnim orkestrom in dirigentom Davidom Afkhamom ter Mahlerjeve *Pesmi o zemlji* s Camerato Kraljevega orkestra Concertgebouw. Redno nastopa tudi na recitalih z Juliusom Drakom, Thomasom Beijerjem, Nino Gvetadze in Phyllis Ferwerda.

Glasbeno pot je začela na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani, nato pa študirala na ljubljanski Akademiji za glasbo in na Kraljevem konservatoriju v Haagu.

Joseph Canteloube

Chants d'Auvergne *Pesmi iz pokrajine* *Auvergne*

Ljudske pesmi iz pokrajine Auvergne, prevedla Monika Marušič

Bailero

Pastirska pesem

Pastir tam čez reko,
ni te strah,
zapoj bailero lero.

Ni me strah in ti poješ
bailero lero.

Pastir, pašnik je v cvetju,
sem pripelji svojo čredo,
zapoj bailero lero.

Trava je bolj zelena tu na pašniku,
bailero lero.

Pastir, med nama je potok,
ne morem ga prečkati,
zapoj bailero lero.

Počakaj me, najdem te navzdol ob reki,
bailero lero.

L'aio de Rotso

Izvirna voda

Izvirna voda te bo pogubila, deček,
izvirna voda te bo pogubila!

Ne pij vode, vode,
temveč vzemi kozarec vina!

Če se dekle poroči, mali,
če se dekle poroči,
naj ne pije izvirne vode,
bolje se ljubi po kozarcu vina!

La Delaissado

Zapuščena

Pastirica čaka na jasi hriba,
njenega kavalirja ni od nikoder!

»Ah! Zapuščena sem!

Ne vidim svojega ljubega;

mislila sem, da me ljubi in jaz ljubim njega!«

Večerna zvezda zasveti, naznanja noč
in uboga mala pastirica
obstane v solzah ...

L'Antoueno

Antoine

Ko bova šla na sejem, ie!

Ko bova šla na sejem, o!

Šla bova skupaj, Antoine!

Šla bova skupaj.

Kupila bova kravo, ie!

Kupila bova kravo, o!

Kupila jo bova skupaj, Antoine!

Kupila jo bova skupaj.

Krava bo moja, ie!

Krava bo moja, o!

Rogovi bodo zate, Antoine!

Rogovi bodo zate!

Malurous qu'o uno Fenno

Nesrečnik, kdor ima ženo

Nesrečnik, kdor ima ženo,
nesrečnik, kdor je nima!

Kdor je nima, jo hoče,

kdor jo ima, je noče.

Tradera, laderi, derero, ladera, laderi, dera!

Srečnica je ženska,

ki ima moža, ki si ga želi!

Še srečnejša je tista,

ki ga nima.

Tradera, laderi, derero, ladera, laderi, dera!

SOS 1 Sodobne
orkestrske
skladbe

Slavnostno

ob 90-letnici

Lojzeta Lebiča in Vinka Globokarja

Nana Forte:

Barve tvojega srca

Lojze Lebič:

Novembrske pesmi

Matej Bonin:

Vdih/Izdih

Vinko Globokar:

Voie | Pot

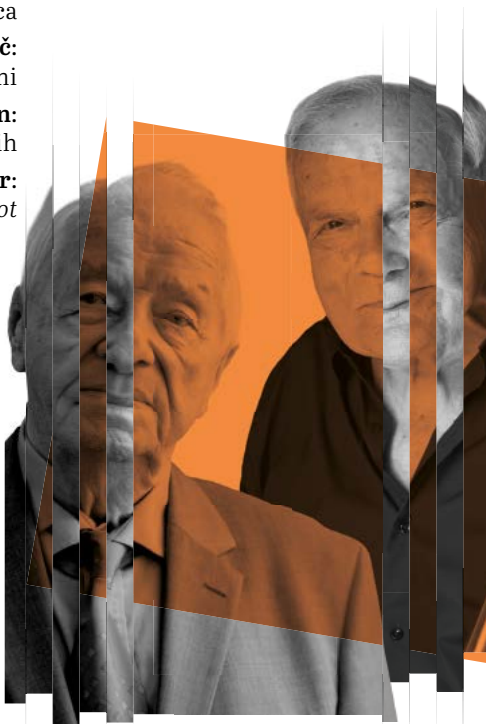
**Orkester
in Zbor
Slovenske
filharmonije**

Berislav Šipuš
in

Alja Klemenc
dirigenta

Boris Ostan
recitator

**Barbara
Jernejčič Fürst**
mezzosopran

27. november 2024 ob 19.30
Gallusova dvorana, Cankarjev dom

**Slovenska
filharmonija**
Glasba, vedno nova

www.cd-cc.si
www.filharmonija.si

Slovenska
filharmonija

Novoletni koncert

1. januar 2025 ob 18.00

moje špansko srce

Orkester Slovenske filharmonije

Jonathan Stockhammer *dirigent*

Dan Zhu *violina*

Rocío Bazán *pevka flamenka*

Manuel de Falla

Franz Waxman

Chick Corea

Emmanuel Chabrier

Gallusova dvorana

© cankarjev dom

www.cd-cc.si

www.filharmonija.si

EMBAJADA
DE ESPAÑA
EN ESLOVENIA

Cooperación
Española

November 2024

PVC 2

Kontrastno

17. november 2024 ob 19.30

predkoncertni pogovor ob 18.30

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Zbor Slovenske filharmonije

Stephen Layton *dirigent*

Spored:

Nana Forte: Sancta Trinitas | *Sveta trojica*

Jacobus Gallus: Maša na »Ich stund an einen morgen«

Paweł Łukaszewski: Sedem antifon za Magnifikat

SIM 1

Sobotna izobraževalna matineja

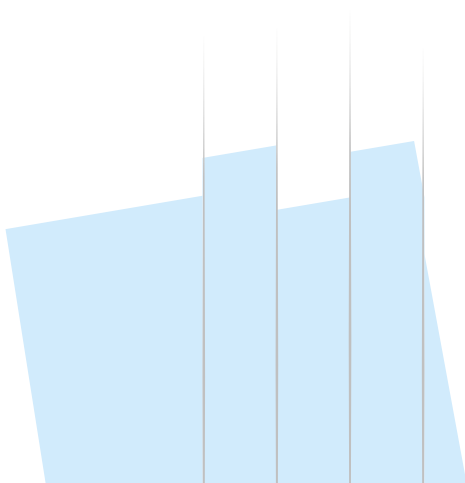
23. november 2024 ob 11.00

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Predstavitev novih del Nane Forte in

Mateja Bonina, napisanih v poklon

Lojzetu Lebiču in Vinku Globokarju

SOS 1

Slavnostno

27. november 2024 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Zbor Slovenske filharmonije

Berislav Šipuš in **Alja Klemenc** *dirigenta*

Boris Ostan *recitator*

Barbara Jernejčič Fürst *mezzosopran*

Spored:

Nana Forte: Barve tvojega srca

Lojze Lebič: Novembrske pesmi

Matej Bonin: Vdih/Izdih

Vinko Globokar: Voie | Pot

DRUŽINSKI 2

RAZPRODANO

Carmina Burana

30. november 2024 ob 10.00 in 12.00

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Zbor Slovenske filharmonije

Otroški zbor Glasbene matice Ljubljana

Jerica Bukovec *dirigentka*

Andreja Kosmač in **Gioele Andreolli** *klavir*

Slovenski tolkalni projekt *tolkala*

Urška Šemrov *sopran*

Klemen Torkar *tenor*

Martin Kozjek *bariton*

Franci Krevh *povezovalac*

Spored:

Carl Orff: Carmina Burana (odlomki)

euoplakat

Sio1NET.

DRUŽINA

TAM TAM

Če želite prejemati redna e-obvestila o programu Slovenske filharmonije, sporočite svoj e-naslov na info@filharmonija.si.

Koncertni list Slovenske filharmonije
Same mogočne skladbe – SMS 3
Izdala: Slovenska filharmonija
Direktor Slovenske filharmonije in umetniški vodja OSF: Matej Šarc
Umetniški vodja ZSF: Sebastjan Vrhovnik
Avtorica spremne besede: Monika Marušič
Jezikovni pregled: Ana Kodolja
Oblikovanje: Arih Dinamik, d. o. o.
Prelom: Vlado Trifkovič
Ljubljana, november 2024

Redakcija koncertnega lista je bila končana 11. novembra 2024.

ISSN 2350-5117

Slovenska filharmonija –
Academia philharmonicorum

@slofilharmonija

Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije

Kongresni trg 10
1000 Ljubljana
T +386 1 2410 800
E info@filharmonija.si
www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je Vlada Republike Slovenije. Dejavnost Slovenske filharmonije financira Ministrstvo za kulturo.

Slovenska
filharmonija